

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 621/06
15.06.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Mirjane Grubić, Vesne Popović, Jasminke Stanojević i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene BB, čiji je punomoćnik BA, advokat, radi poništaja sporazuma o deobi, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Vranju Gž. br. 1126/05 od 22.06.2005. godine, u sednici održanoj 15.06.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE revizija, pa se PREINAČUJU presuda Okružnog suda u Vranju Gž. br. 1126/05 od 22.06.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Surdulici P. br. 219/2002 od 17.09.2004. godine, u stavu drugom i stavu trećem izreke, te se poništava sporazum o deobi sačinjen pred Opštinskim sudom u Surdulici u postupku raspravljanja zaostavštine u predmetu O. br. 48/2001 na ročištu održanom 08.05.2001. godine između tužioca AA i sada pokojne PP, s tim što se obavezuje tužena da tužiocu na ime troškova parničnog postupka plati 183.700,00 dinara u roku od 15 dana po prijemu presude.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Surdulici P. br. 219/2002 od 17.09.2004. godine, stavom prvim izreke raskinut je ugovor o doživotnom izdržavanju zaključen pred Opštinskim sudom u Surdulici u predmetu 3R. br. 98/2001 dana 19.09.2001. godine između tužioca AA, kao primaoca izdržavanja i sada pokojne PP - davaoca izdržavanja usled smrti davaoca izdržavanja. Stavom drugim izreke odbijen je deo tužbenog zahteva tužioca AA protiv tužene BB, kojim je tražio da se poništi sporazum o deobi sačinjen pred Opštinskim sudom u Surdulici u postupku raspravljanja zaostavštine u predmetu O. br. 48/2001 na ročištu održanom 08.05.2001. godine između tužioca i sada pokojne PP, zbog mana volje na strani tužioca, u roku od 15 dana od dana prijema presude. Stavom trećim izreke obavezan je tužilac da na ime troškova parničnog postupka tuženoj plati 30.600,00 dinara u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Presudom Okružnog suda u Vranju Gž. br. 1126/05 od 22.06.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena prvostepena presuda u stavu drugom i stavu trećem izreke.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 386. ZPP-a („Službeni list SFRJ“, br. 4/77, 36/77 ... „Službeni list SRJ“, br. 27/92, 31/93, sa kasnijim izmenama i dopunama), koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. ZPP-a („Službeni glasnik RS“, br. 125/2004) i našao da je revizija osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP-a, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužiočev sin PP1 preminuo je 17.05.2000. godine, njegova zaostavština sastojala se od porodične stambene zgrade (kuća, kućni plac i pomoćni objekti) upisane u posedovnom listu br. aa deo poseda 1/1 KO VV, katastarska parcela br. vv, a njegovi zakonski naslednici bili su supruga PP, otac - tužilac i sestra GG. U postupku raspravljanja zaostavštine pred Opštinskim sudom u Surdulici O. br. 48/2001 učesnici su dali nasledničke izjave, pa se sestra ostavioca prihvatila svog naslednog dela i odrekla u korist oca, dok su se supruga i tužilac prihvatili nasleđa koje im po zakonu pripada, predloživši sudu da sačini sporazum o deobi imovine. Na zapisniku sa ročišta održanog u porodičnoj stambenoj zgradi pokojnog PP1, stručni saradnik Opštinskog suda u Surdulici sastavio je sporazum o deobi između sanaslednika, na osnovu koga supruzi ostavioca PP pripada porodična stambena zgrada izgrađena na katastarskoj parceli vv1 upisana u posedovnom listu br. aa KO VV i 1/2 kućnog placa katastarske parcele br. vv, a ocu ostavioca AA pomoćni objekat (letnja kuhinja) izgrađena na katastarskoj parceli br. vv i 1/2 kućnog placa te katastarske parcele. Pošto je tužilac slep na sporazum je stavio otisak desnog kažiprsta. Dana 08.05.2001. godine doneto je rešenje O. br. 48/2001 u čiju izreku je unet i sporazum o deobi nasleđa. Inače, snaha tužioca PP umrla je 30.12.2001. godine, a njena sestra - tužena oglašena je za jedinog naslednika rešenjem Opštinskog suda u Surdulici O. br. 35/2002 od 19.02.2002. godine, između ostalog i na nepokretnostima koje su po spornom sporazumu pripale u svojinu PP.

Smatrajući da je sporazum o deobi sačinjen u skladu sa odredbama Zakona o vanparničnom postupku i da na strani tužioca nije bilo mana volje, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtev, a drugostepeni sud je prihvatio pravno stanovište Opštinskog suda.

Na utvrđeno činjenično stanje pogrešno je primenjeno materijalno pravo.

Članom 122. stav 3. Zakona o vanparničnom postupku regulisano je da će sud, ako u postupku za raspravljanje zaostavštine naslednici sporazumno predlože deobu i način deobe ovaj sporazum uneti u rešenje o nasleđivanju. U odnosu na postupak deobe nasleđa primenjuju se odredbe člana 148. do 154. ovog Zakona, a uslovi i način deobe zajedničke imovine sanaslednika određeni su članom 228. do 235. Zakona o nasleđivanju. Sporazum zajedničara sud je dužan da unese u zapisnik kao sudsko poravnanje, da im prethodno predoči pravnu prirodu te vrste poravnanja i ukaže na njegovo pravno dejstvo. Sudsko poravnanje je, pak, dispozitivna radnja stranaka preduzeta u cilju da se postupak okonča. S obzirom da se, na osnovu člana 30. stav 2. Zakona o vanparničnom postupku, u vanparničnom postupku shodno primenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, sud mora da sporazum stranaka o poravnanju unese u zapisnik, a poravnanje je zaključeno kad stranke posle pročitanoog zapisnika o poravnanju potpišu zapisnik (član 322. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku). Dakle, sud u zapisnik unosi sadržinu sporazuma stranaka, konstatuje da su se stranke poravnale, potom, stranke čitaju zapisnik o poravnanju u koji se unosi konstatacija da je poravnanje pročitano, a zatim, stranke zapisnik potpisuju. Razlog za pobijanje odluke sadržane u poravnanju i stavljanje sudskog poravnanja van snage je i nedostatak konstatacije u zapisniku da je poravnanje pročitano.

U konkretnom slučaju iz sadržine zapisnika sa ročišta od 08.05.2001. godine evidentno je da nema konstatacije da su stranke sporazum o deobi pročitale, niti da je to, bar, učinio sud, jer je tužilac slep tako da se osnovano navodi u reviziji da je imalo mesta usvajanju tuženog zahteva.

Pored toga, sporazum o deobi, koji je predmet spora, sastavio je stručni saradnik Opštinskog suda u Surdulici našta nije bio ovlašćen po članu 90. Zakona o vanparničnom postupku. Ovom zakonskom odredbom određeno je da u postupku za raspravljanje zaostavštine sve izjave i predloge učesnika, izuzev izjava o odricanju od nasleđa, mogu uzimati na zapisnik i stručni saradnici. Sporazum o deobi nasleđa, koji po pravnoj prirodi predstavlja sudsko poravnanje sa određenim procesnim i materijalno-pravnim dejstvima, svakako nije ni izjava, a ni predlog učesnika u vanparničnom postupku, tako da ga može sačiniti samo sudija, pogotovu što sporazum o deobi sud unosi u zapisnik u vidu poravnanja jedino ukoliko nije u suprotnosti sa prinudnim propisima, javnim poretkom i pravilima morala, što zahteva dodatnu pažnju i procenu.

Na osnovu člana 395. stav 2. ZPP-a odlučeno je kao u izreci.

Odluka o troškovima parničnog postupka doneta je u smislu člana 166. stav 2. ZPP-a, a u vezi člana 153. i člana 154. ZPP-a, pa su tužiocu priznati nužni izdaci koji je imao za sastav tužbe, dva obrazložena podneska, žalbe i revizije, te zastupanja na ročištima od strane punomoćnika-advokata sa pristupom i paušalom po važećoj Advokatskoj tarifi, kao i za plaćene takse na tužbu, prvostepenu presudu, žalbu, drugostepenu presudu, reviziju i odluku o reviziji.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice,

Mirjana Vojvodić

st